

Cồn Cỏ - Đánh thức “viên ngọc xanh” theo hướng kinh tế biển bền vững

17:10 03/04/2026

Hội thảo “Đặc khu Cồn Cỏ - Cơ hội, tiềm năng phát triển du lịch gắn với bảo tồn biển, sinh kế bền vững, OCOP miền biển” không chỉ là một diễn đàn chuyên môn, mà còn mở ra một cách tiếp cận phát triển mới: Phát triển phải đi cùng gìn giữ, tăng trưởng phải đặt trên nền tảng sinh thái và cộng đồng.

Hội thảo “Đặc khu Cồn Cỏ - Cơ hội, tiềm năng phát triển du lịch gắn với bảo tồn biển, sinh kế bền vững, OCOP miền biển” thu hút sự tham gia của đông đảo nhà quản lý, chuyên gia và doanh nghiệp

Định vị “viên ngọc xanh” từ tiềm năng đến mô hình phát triển

Ngày 3/4 tại Quảng Trị, Tạp chí Nông nghiệp và Môi trường phối hợp với UBND Đặc khu Cồn Cỏ tổ chức hội thảo chuyên đề, thu hút hơn 100 đại biểu là lãnh đạo các địa phương, nhà khoa học, chuyên gia, doanh nghiệp và đại diện cộng đồng.

Hội thảo không chỉ cụ thể hóa các chủ trương lớn về phát triển kinh tế biển bền vững, mà còn đặt Côn Cỏ vào một hệ quy chiếu rộng hơn trong tổng thể chiến lược kinh tế biển xanh của Việt Nam.

TS. Đào Xuân Hưng, Tổng Biên tập Tạp chí Nông nghiệp và Môi trường phát biểu khai mạc, nhấn mạnh định hướng phát triển kinh tế biển xanh gắn với bảo tồn và sinh kế cộng đồng

Phát biểu khai mạc, TS. Đào Xuân Hưng, Tổng Biên tập Tạp chí Nông nghiệp và Môi trường nhấn mạnh: Việt Nam là quốc gia biển với hơn 3.260 km bờ biển và trên 3.000 đảo lớn nhỏ đây là một không gian phát triển rộng lớn, nơi biển không chỉ là trụ cột kinh tế mà còn là không gian sinh tồn của hàng chục triệu người dân. Tuy nhiên, trong bối cảnh biến đổi khí hậu và suy giảm đa dạng sinh học, yêu cầu đặt ra không còn là “phát triển bao nhiêu”, mà là “phát triển như thế nào cho bền vững”.

Côn Cỏ, hòn đảo tiền tiêu với diện tích chỉ khoảng 2,5 km² lại hội tụ những giá trị đặc biệt: Hệ sinh thái biển đa dạng, rạn san hô phong phú, cảnh quan còn nguyên sơ và vị trí chiến lược trên tuyến du lịch biển miền Trung.

“Vấn đề không còn là phát triển hay không phát triển, mà là phát triển theo cách nào”, ông nhấn mạnh.

Từ góc nhìn chiến lược, xu thế toàn cầu đang chuyển mạnh từ khai thác tài nguyên sang gìn giữ và khai thác có trách nhiệm, trong đó du lịch sinh thái, bảo tồn biển và sinh kế cộng đồng trở thành ba trụ cột của kinh tế biển xanh. Côn

Cỏ, nếu được quy hoạch đúng hướng, hoàn toàn có thể trở thành mô hình tiêu biểu cho cách tiếp cận này.

Tuy nhiên, bài học thực tiễn cũng đã được chỉ ra rõ ràng: Phát triển nóng, thiếu kiểm soát sẽ nhanh chóng làm tổn hại hệ sinh thái vốn là “tài sản cốt lõi” của du lịch biển. Vì vậy, định hướng xuyên suốt được đặt ra là xây dựng thương hiệu du lịch sinh thái biển đảo chất lượng cao, khác biệt, tránh phát triển đại trà.

Thực tế hiện nay cho thấy, du lịch Côn Cỏ vẫn ở quy mô nhỏ, sản phẩm còn đơn điệu, chủ yếu là tham quan ngắm ngày; hạ tầng và dịch vụ còn hạn chế; trong khi áp lực lên môi trường biển đang gia tăng theo lượng khách.

Ông Trần Xuân Anh, tỉnh ủy viên, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch UBND Đặc khu Côn Cỏ phát biểu tại hội thảo

Phát biểu chào mừng tại hội thảo, ông Trần Xuân Anh, tỉnh ủy viên, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch UBND Đặc khu Côn Cỏ khẳng định sự kiện là minh chứng cho tinh thần trách nhiệm và sự đồng hành của các cơ quan Trung ương, địa phương, nhà khoa học và doanh nghiệp trong việc khai mở tiềm năng du lịch biển đảo gắn với bảo tồn và sinh kế bền vững.

Côn Cỏ được định vị là “hòn ngọc giữa biển Đông”, không chỉ sở hữu cảnh quan hoang sơ, hệ sinh thái phong phú mà còn có vị trí chiến lược quan trọng tại cửa ngõ phía Nam Vịnh Bắc Bộ. Với diện tích khoảng 230 ha, trong đó hơn 60% là rừng tự nhiên cùng khu bảo tồn biển rộng 4.500 ha, địa phương có nhiều điều kiện để phát triển theo hướng kinh tế biển xanh.

Đặc khu xác định du lịch – dịch vụ là ngành kinh tế trọng tâm, gắn với phát triển thủy sản và các lĩnh vực hỗ trợ, đảm bảo hài hòa giữa phát triển kinh tế và quốc phòng – an ninh. Từ khi mở tuyến du lịch ra đảo năm 2017, hạ tầng và chất lượng dịch vụ từng bước được cải thiện, công tác quản lý và xúc tiến du lịch được đẩy mạnh, hướng tới xây dựng Cồn Cỏ trở thành điểm đến an toàn, thân thiện.

Hội thảo được kỳ vọng sẽ cung cấp những luận cứ khoa học và thực tiễn quan trọng, giúp địa phương định hình mô hình phát triển theo hướng tích hợp, đa giá trị, lấy chất lượng, tính bền vững và trải nghiệm du khách làm trung tâm. Đồng thời, Cồn Cỏ định hướng phát triển theo mô hình “Kinh tế xanh – Hậu cần biển – Du lịch sinh thái – Quốc phòng toàn dân”, trong đó bảo tồn là nền tảng của tăng trưởng.

Ông Trần Xuân Anh cũng nhấn mạnh yêu cầu liên kết phát triển, kết nối với các điểm như Hòn La, Nhật Lệ, Cửa Việt để hình thành trục kinh tế biển đảo Bắc Trung Bộ, tạo động lực bứt phá trong thời gian tới.

Các chuyên gia trình bày tham luận về bảo tồn hệ sinh thái biển và định hướng phát triển du lịch sinh thái tại Cồn Cỏ

Gắn bảo tồn với sinh kế, lời giải cho bài toán phát triển bền vững

Một trong những thông điệp xuyên suốt của hội thảo là phải đặt bảo tồn hệ sinh thái biển vào vị trí trung tâm của mọi quyết sách phát triển.

Các tham luận đã chỉ ra rằng hệ sinh thái rạn san hô, thảm cỏ biển và nguồn lợi sinh vật tại Cồn Cỏ không chỉ có giá trị sinh thái mà còn mang ý nghĩa kinh tế

lâu dài. Tuy nhiên, những tác động từ biến đổi khí hậu, khai thác tài nguyên và ô nhiễm môi trường đang tạo ra sức ép ngày càng lớn.

Từ đó, các chuyên gia đề xuất một hướng đi mang tính căn cơ: Phát triển sinh kế bền vững dựa trên chính tài nguyên được bảo tồn. Du lịch sinh thái, dịch vụ hậu cần nghề cá, chế biến thủy sản và đặc biệt là các sản phẩm OCOP miền biển được xác định là những trụ cột quan trọng.

Đáng chú ý, sản phẩm OCOP không chỉ đơn thuần là hàng hóa, mà còn là “câu chuyện bản địa” nơi hội tụ giá trị văn hóa, tài nguyên và tri thức địa phương, góp phần nâng cao trải nghiệm du khách và tạo sinh kế ổn định cho người dân.

Ở góc độ du lịch, các ý kiến thống nhất rằng Côn Cỏ nên phát triển các sản phẩm có chiều sâu như lặn ngắm san hô, khám phá hệ sinh thái biển, du lịch giáo dục môi trường. Đồng thời, cần kiểm soát sức chứa du khách, hạn chế tác động tiêu cực lên môi trường.

Doanh nghiệp cũng nhấn mạnh: Sức hấp dẫn lớn nhất của Côn Cỏ chính là sự nguyên sơ. Nhưng nếu không có quy hoạch hợp lý, chính yếu tố này sẽ bị bào mòn nhanh chóng. Vì vậy, cần sớm hoàn thiện hạ tầng, đặc biệt là kết nối vận tải biển, cùng với cơ chế chính sách ổn định để thu hút đầu tư dài hạn theo hướng xanh, có chọn lọc.

Các đại biểu, nhà khoa học và doanh nghiệp tham dự hội thảo

Liên kết đa chiều mở đường cho Côn Cỏ phát triển bứt phá

Phiên tọa đàm bàn tròn đã làm rõ thêm một yêu cầu mang tính chiến lược: Côn Cỏ không thể phát triển đơn lẻ, mà cần đặt trong mối liên kết đa chiều.

Việc kết nối với các điểm du lịch trong tỉnh Quảng Trị và khu vực Bắc Trung Bộ không chỉ giúp gia tăng lượng khách mà còn tạo chuỗi giá trị bền vững giữa đảo và đất liền.

Ở góc độ quản lý, nhiều ý kiến nhấn mạnh cần hoàn thiện cơ chế chính sách ưu đãi đầu tư gắn với tiêu chí xanh; đồng thời tăng cường kiểm soát môi trường, đặc biệt là rác thải nhựa một trong những thách thức lớn đối với các đảo du lịch.

Một điểm nhấn đáng chú ý từ bài phát biểu khai mạc là vai trò của báo chí và truyền thông. Không chỉ là kênh thông tin, báo chí còn là cầu nối lan tỏa tri thức, kết nối nguồn lực và thúc đẩy đối thoại chính sách. Đây cũng chính là lực đẩy mềm giúp định hình hình ảnh Côn Cỏ trên bản đồ du lịch biển đảo Việt Nam và quốc tế.

Trong khuôn khổ chương trình, các đại biểu đã khảo sát thực địa tại đảo, trực tiếp quan sát hệ sinh thái, hạ tầng và mô hình sinh kế qua đó bổ sung góc nhìn thực tiễn cho các đề xuất chính sách.

Kết thúc hội thảo, một thông điệp được nhấn mạnh: Côn Cỏ không thể đi theo lối mòn phát triển cũ. Con đường phía trước phải là kinh tế biển xanh nơi du lịch, bảo tồn và sinh kế cộng đồng gắn bó hữu cơ.

TS. Đào Xuân Hưng, Tổng Biên tập Tạp chí Nông nghiệp và Môi trường trao tặng quà cho chính quyền địa phương Đặc khu Côn Cỏ

Nhân dịp này, Tạp chí Nông nghiệp và Môi trường đã trao tặng cho UBND Đặc khu Côn Cỏ 1 chiếc Tivi trị giá 10 triệu đồng.

